

Rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 15.03.1962, sp. zn. 6 Co 101/62, ECLI:CZ:MSPH:1962:6.CO.101.1962.1

Číslo: 64/1963

Právní věta:

Jde o případ § 80 odst. 2 zák. č. 55/1956 Sb., i když manžel navrhovatelky, který zahynul následkem fašistické perzekuce v době nesvobody, byl prohlášen za mrtva až v r. 1958; vznik nároku na vdovský důchod nelze tu posuzovat podle § 80 odst. 1 a § 37 cit. zák., ale podle § 3 odst. 1 zák. č. 164/1946 Sb.

Soud: Městský soud v Praze

Datum rozhodnutí: 15.03.1962

Spisová značka: 6 Co 101/62

Číslo rozhodnutí: 64

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody v pracovním právu, Pracovní úraz

Předpisy: 150/1961 Sb. § 127

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Navrhovatelka, která je poživatelkou invalidního důchodu, dále invalidního důchodu podle zák. č. 164/1946 Sb. a nadlepení k tomuto důchodu, uplatnila proti Státnímu úřadu sociálního zabezpečení nárok na přiznání vdovského důchodu po svém manželovi, který zahynul v době okupace v koncentračním táboře.

Předtím podala v r. 1946 žádost o přiznání důchodu pro válečné poškozenec podle zák. č. 164/1946 Sb.; v dané jí lhůtě nepředložila však doklad o úmrtí manžela. Žádost o prohlášení manžela za mrtva podala až v r. 1958 a lidový soud civilní v Praze usnesením z 12. září 1958 prohlásil jejího manžela za mrtvého.

Státní úřad sociálního zabezpečení návrhu na přiznání vdovského důchodu nevyhověl.

Obvodní soud pro Prahu 1 opravný prostředek navrhovatelky zamítl.

Městský soud v Praze rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil.

Odůvodnění:

Při posuzování nároku navrhovatelky na důchod po manželovi nezvěstném následkem fašistické persekuce v době nesvobody je nutno vycházet z § 80 odst. 2 zák. č. 55/1956 Sb., tj. posuzovat ho podle zák. č. 164/1946 Sb., protože jde o nárok vzniklý za účinnosti tohoto zákona, o kterém za jeho platnosti nebylo rozhodnuto. Skutečnost, že manžel navrhovatelky byl prohlášen za mrtva až v r. 1958, zde není rozhodná. Vznik nároku na vdovský důchod spočívá na ustanovení § 3 odst. 1 cit. zák. (nárok na zaopatření pozůstalých zakládá úmrtí nebo nezvěstnost osoby, od níž je nárok odvozován, jestliže toto úmrtí nebo nezvěstnost nastaly bezprostředně v souvislosti s okolnostmi uvedenými v § 2 odst. 1 cit. zák.). Nezvěstností, jež zakládá nárok na vdovský důchod, je zde nezvěstnost faktická a pro vznik nároku není podmínkou soudní prohlášení manžela za mrtvého. Vyplývá to i ze speciálního ustanovení § 3 odst. 3 cit. zák., podle něhož přísluší pozůstalým zaopatřovací požitky, pokud nezvěstnost trvá a jestliže pozůstalí prokáží, že učinili nejpozději do jednoho roku od přiznání požitků návrh na zahájení řízení o prohlášení osoby, od níž se odvozuje nárok, za mrtva. Nebyl-li tento návrh podán ve stanovené lhůtě, odpočívá nárok na zaopatřovací požitky (na další výplatu), pokud rodinní příslušníci neprokáží, že nezvěstná osoba není na živu. V tomto smyslu je třeba také vykládat ustanovení § 72 odst. 3 cit. zák. o tom, že přihláška musí být podána do dvou let od nezvěstnosti, resp. nejpozději do dvou let od účinnosti zákona, nastala-li nezvěstnost přede dnem účinnosti zákona.

O nároku na vdovský důchod navrhovatelky, který byl přiznán ještě v roce 1947, tj. ve stanovené lhůtě, nebylo rozhodnuto, protože navrhovatelka nepředložila doklad o úmrtí nebo aspoň prohlášení o nezvěstnosti manžela, ani doklady, že nezvěstnost nastala v bezprostřední souvislosti s okolnostmi uvedenými v § 2 odst. 1 zák. č. 164/1946 Sb.

I kdyby se tak bylo stalo, byl by nárok na vdovský důchod, resp. na výplatu vdovských požitků nebo invalidních požitků odpočíval vzhledem k ust. § 25 odst. 3 cit. zákona. V tomto smyslu bylo také správně rozhodnuto o uplatnění nároku na vdovský důchod a odmítnuta jeho výplata. Konkurence výplaty invalidních a vdovských požitků, na něž vznikl nárok za účinnosti dřívějších předpisů, trvá podle § 25 odst. 3 i po zrušení zák. č. 164/1946 Sb., a to vzhledem k ust. § 80 odst. 2 zák. č. 55/1956 Sb. Prohlášení nezvěstného manžela navrhovatelky za mrtvého v r. 1958 tedy nezakládá nárok na vdovský důchod podle § 37 zák. č. 55/1956 Sb. z důvodů shora uvedených. Rozhodnutí Nejvyššího soudu Cz 218/53, uveř. pod č. 165/53 Sbírkou rozhodnutí čs. soudů nemůže na tento případ dopadat vzhledem k speciálnímu ust. § 3 zák. č. 164/1946 Sb.

Vdovský důchod podle § 37 zák. č. 55/1956 Sb. by nemohl být v žádném případě přiznán, neboť nejsou splněny podmínky § 20 cit. zák. Kdyby se totiž považoval za den úmrtí den právní moci usnesení lidového soudu v Praze ze dne 12. září 1958, pak by manžel navrhovatelky nesplňoval podmínky § 13 zák. č. 55/1956 Sb., neboť nebyl v posledních 10 letech vůbec zaměstnán (pojištěn).